

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERȚIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de
schis costă fiecare ză 20 fill.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Alianța românilor cu kossuthiștii.

Dela inaugurarea politicii dualiste nenorocite, românii au fost adeseori ispitiți a se ocupa cu întrebarea dacă o alianță cu kossuthiștii n'ar putea să contribuie la o ameliorare a situației poporului românesc. Întrebarea aceasta a devenit și mai actuală în momentele când kossuthiștii deveniseră «hoffähig», când conducătorii lor deveniseră etnici ai împăratului, și intrau în Burgul imperial din Viena ca buni prieteni și oameni ai casei. Încă înainte de această fază așteptată și surprinzătoare a politicii unirești, românii au avut printre fruntașii lor urbași de o valoare netăgăduită, naționali neexceptionabili și cu multă trecere, cari făceau o vie propagandă pentru o politică ar face pe români «temuți ca dușmanii». Regretații Aleksandru Mocsonyi și Vincențiu Babeș erau mai ales aceia dintre noi, cari considerau politica noastră tradițională drept o politică «slugarnică», «menită a ne îndoa și mai rău decât a ne tăia de a căși din gură am fi fost considerați fără îndoială ca dușmanii, dacă noi nu am fi pus alături de kossuthiști. Fără a plede Vincențiu Babeș prin zăre, nici nu putea avea alt înțeles în acele vremuri decât înfrățirea românilor cu kossuthiștii. Dar fruntașul stimat de români nu s'ar trit numai la atât. El a cochetat la București cu boieri mari, cari se aflau în ta-

băra rușilor și-a dat astfel să înțeleagă tuturor, că noi românii am ști să găsim drumurile ce duc nu numai spre dușmanii din lăuntru ai împărăției, ci și spre cei din afară. Acțiunea lui Vincențiu Babeș și Aleksandru Mocsonyi era deci bine gândită și concepută în linii largi.

Ideia prezentării unui Memorand la Împărat de către români era firește o prea mare dovadă despre «slugarnicia» românilor și o desavuare completă a politicii «de a te face temut ca dușman». Cum puteau kossuthiștii să strângă în brațe ca frați pe românii cu Memorandul la Împărat? Cum puteau rușii să considere pe acești români «slugarnici» drept poporul pe care Țarul s'ar putea răzima în a ținurile sale contra Împăratului? Nu toți câți au votat în conferința națională dela 1892 prezentarea memorandumului, oprită în loc mulți ani de-a rândul de Mocsonyi și Babeș, vor fi cunoscut în amănuntele ei politica acestor fruntași români.

Dintre toate încercările pentru a abate pe românii din calea politicii lor tradiționale și a-i mări politica «de a fi temuți ca dușmanii» din partea împăratului, Mocsonyi și Babeș a fost cea mai serioasă, cea mai bine precugetată, și cea mai bine preparată. Cu toate acestea ea n'a prins, și cu toată autoritatea de care dispuneau acești conducători ai românilor, ea a fost înlăturată încă înainte de ce ar fi ajuns a trece pe terenul practic al realizării.

După ce kossuthiștii au pus mâna pe cârma țării din grația Împăratului, firește, s'a schim-

bat situațiunea cu desăvârșire. Ei nu mai treceau de dușmani ai țării și alianța românilor cu ei n'ar mai fi găsit interpretarea, care i-s'a dat mai înainte.

Nici rușii după întvederea dela Mürzsteg nu mai erau cei dela 1878. Nici regatul român cu boierii săi nu mai este același în raporturile sale cu Rusia. Toate s'au schimbat. Alianța românilor cu kossuthiștii în timpul guvernului coalitționist ar fi avut aerul unei capitulări, întocmai așa precum întrarea lui Francisc Kossuth în Burgul imperial din Viena sămăna unei capitulări a dinastiei. Nici în aceste împrejurări priincioase alianței nu numai că ea nu s'a realizat, dar nici încercări serioase în această direcție nu putem înregistra.

După căderea coaliției iarăși stăm în fața unei situații, care se aseamănă în unele privințe cu cea când Mocioni și Babeș au conceput politica lor «de a ne face temuți ca dușmanii». Pe kossuthiști iarăși îi găsim «în colț» și strămtorați mult mai mult ca ori când ca dușmani ai imperiului. Ba santera îndreptățită a concluda că ei nici odată n'au fost judecați altcum, și ei nu fost urcați până la ca în prăvălirea lor să și scribească oasele cu atât mai sigur. Printre șirele lupărilor noștri se aud ici și colo raționamente, cari glăsuiesc cam astfel: dacă contele Khuen se va deda prea mult drăgostei cu fratele său de cruce Tisza, noi românii vedem primejduit programul de sanare, vom părăsi poziția noastră neutrală și ne vom alătura la opoziție, care susține votul universal. Nu

Puțină veselie te rog!

Traducere după Genévière Denis Guilbert.

În odaia, unde perdelele de dantelă, strecoară de viu lumina, într-o după prânz de lăle, Lucetta este în micul ei fotoliu, cu păpușa pe gât și privește spre mamă-sa, care vorbește doctorului. Cât sânt de serioși! Copila aude vorbe neobișnuite:

«Desgust de viață, boală grea, anemie».

O tristețe se ivi în ochii ei limpezi. Se vorbeste de soră-sa mai mare Mitré (Marie Thérèse) care o iubește așa de mult, și care stă toată ziua culcată pe perini fără să vorbească și fără să ridă, dar atât de palidă, că de o privești, îți vine de odată să plângi!

Acum doctorul ordonă regim: ouă, zeamă de carne, răcitură... și mai ales veselie! adăogă el zicând. Fruntea Lucettei se însenină de odată.

Apropiindu-se de mamă-sa, care-și șterge ochii cu batista, îi șopti cu drag:

— Nu mai plânge, mamă dragă, fiindcă doctorul mi-a spus ce să dai lui Mitré. Spune, vrei să mă duc cu Fanny să-i cumpăr veselie?

Mama surise trist; sărutându-și micul inger.

— Nu se vinde veselie Lucetta, se dăruiește. Halde, puneți pălăria, să te duci la Tueries.

Lucetta, ascultătoare se îndepărtă. Nu se vinde veselie, ci se dăruiește... Aceste cuvinte se întăriră în mîntea ei de 4 ani, și după un minut se gândire, zise:

— Dacă veselie se dăruiește, atunci trebuie găsit cineva darnic și care să aibă acest lucru misterios. Dar la cine să-l ceri?

Acum Lucetta merge în fugă cu pasu-i mic, alături de bona sa.

— Fanny, vrei tu să-mi spui ce este veselie?

— Veselie, micuță domnișoară, înseamnă fericire, ea dă oamenilor mulțumire, bucurie, îi face să ridă!

Lucetta se mulțumi cu această definițiune.

Ne mai vrând să se joace cu micile ei prietene, își luă păpușa în brațe și zise lui Fanny:

— Mă plimb puțin pe acolo.

Ea vrea să se gândească singură, și porni cu pași măsurați prin alee, legănându-și păpușa în brațe și privind pe trecători.

De odată copila se opri. Domnul acela, care se plimbă acolo cu o doamnă cu părul roșu și cu rochia galbenă nu este oare Guy...? Da, da el este. Oh! fericită întâlnire. Și iat-o pe Lucetta fugind din toate puterile — dar repezindu-se prea iute, se împedica în picioarele celui pe care voia să-l ajungă. El se aplecă și zise:

— Tu ești Lucetta?

Da, eu sânt, dragă Guy, bună ziua. Ce mai faci? Hop, iat-o pe micuța în brațele tinărului care o sărută.

— Mai recunoscut Lulu? zise el îndușoșat.

— Ah! de sigur, zise Lucetta, apoi vorbind fără ocoliri: i-a spus-mi Guy, tu ești darnic?

— Dar... cred răspunse el mirat.

Lucetta zămbi încrezătoare și zise:

— Atunci, vrei tu să-mi dai puțină veselie, pentru ca să vindec pe sora mea mai mare?

— Ce spui tu?

— Da, doctorul a spus că-l trebuie mai cu seamă veselie...

— Draga mea, se adresă tovarășei sale, Guy care părea foarte emoționat, iată-mă forțat să te rog a merge fără de mine la expoziție; îmi pare rău că trebuie să te las singură; dar trebuie să vorbesc cu această copilă.

— Cel puțin ai să vii astă-seară? îi zise dama cu un ton aspru.

— De sigur... nu îți supărată.

Doamna se depărtă, iar tinărul se apropie de o bancă.

— Acum să vorbim în liniște zise tinărul. Lucetta, spune-mi mai lute, adevărat că surioara e bolnavă?

— Ce, tu nu știi? Zise copila mirată; apoi adăogă: ah! așa e, tocmai de când nu mai vii tu pe la noi, s'a îmbolnăvit. De ce n'ai mai venit de atâta vreme?

Această întrebare, păru grea lui Guy, care răspunse încurcat:

— Am călătorit...

— Cu doamna de adineoarea?

— Da, îi răspunse el surizând.

— Ah! n'ai făcut bine, zise copila cu un ton grav; nu e frumoasă doamna avela cu părul roșu și apoi prea e parfumată... îți vine rău...

— Dar să lăsăm asta Lucetta întrerupse tinărul, pe care nu l'prea interesa această discuție; spune-mi mai bine ce are Mitré?

— Uite. Toată ziua stă culcată, nu scoate nici o vorbă și e palidă de tot... Și mama tot plânge, iar tata are privirea încruntată. Astăzi, doctorul i-a spus mamei, că numai prin veselie are să se vindece sora mea. Am voit să mă duc îndată să cumpăr veselie, dar mama mi-a spus că nu se vinde aceasta, ci se dăruiește... Atunci am căutat

dăm vr'o importanță acestor glasuri cam timide. Cu toate aceste eventualitatea ca românii să treacă în opoziție și să ajungă vrând nevrând alături de kossuthiști nu o putem însă scăpa din vedere.

Nu poate să fie vorba de o acțiune politică asemănătoare celei încercate de Mocsonyi și Babeș. Concepțiunea lor s'a stins fără urme și fără ca să rămână în mijlocul poporului elevi ai școlii lor politice. Nimeni nu s'a mai ridicat de atunci încoace cu un program, care să propage alianța românilor cu dușmanii imperiului pentru a se face temuți, cu toate că raporturile monarchiei cu Rusia se încordaseră foarte mult și sânt și astăzi puțin prietenești. Alianța noastră cu kossuthiștii striviți la pârte ar apare deci, în lipsa unui program mai larg, foarte puțin »temută«. În cadrele politicei mocsoniste nimeni nu se mai gândește la această alianță. Alegătorii români însă s'ar putea pronunța prin votul lor contra unui guvern, care și-a pierdut rostul și nu mai este considerat că îndeplinește voința împăratului.

Dacă guvernul Khuen ar fi acest guvern, firește în contra lui s'ar manifesta opoziția românilor. Însă dela această atitudine până la o alianță cu kossuthiștii mai sânt încă mulți și însemnați pași. Și alegătorii kossuthiști votează în contra guvernului Khuen, dar cu același gând și cu aceleași intențiuni ca alegătorii români? Tocmai din contră, ei dau voturi opoziționiste contelui Khuen, fiindcă îl consideră nu numai ca mandatar, ci ca »lacheu« al împăratului. Prin urmare o alianță între aceste două

grupuri este puțință. Dacă guvernul Khuen ar cădea în urma alianței românilor cu kossuthiștii n'ar urma un guvern mai »impăratesc« ci un guvern kossuthist. În parlament s'ar oferi cam aceiași situație alianței.

În caz când contele Khuen ar fi copleșit de tizaiști și ar fi silit să prezinte o reformă electorală care n'ar corespunde vederilor noastre, fără îndoială că reprezen-

tanții români vor vota în contra guvernului. Vor vota însă și kossuthiștii în contra guvernului. Cu toate aceste voturile noastre opoziționiste n'au să se întâlnească cu ale kossuthiștilor fiindcă iarăși ne desparte un abis. Voturile noastre însemnează că vrem o reformă electorală mai largă și mai dreaptă; voturile kossuthiste însemnează că ei vreau a't guvern, care să realizeze înainte de toate independența economică și politică, și numai în urmă reforma electorală, nici mai largă, nici mai dreaptă decât a contelui Khuen. Este deci peste puțință a ne alia în aceste gânduri cu kossuthiștii de astăzi. Situația opoziționistă a românilor, dacă vor fi siliți spre ea, trebuie să se separe foarte accentuat de situația opoziționistă a kossuthiștilor. Alianțele românilor opoziționiști trebuiesc căutate în alte tabere și nu în cele kossuthiste.

O alianță cu kossuthismul nu se poate închipui altcum decât așa precum a conceput-o Mocsonyi: o alianță cu toți dușmanii imperiului pentru săparea lui înlăuntru și în afară. Este aceiași politică aventuroasă pe care a practicat-o însuși Ludovic Kossuth. Mocsonyi însă s'a oprit la formularea ei teoretică; poate că nici nu s'a gândit ca să o pună în practică; poate credea că este de ajuns ca să se știe că românii ar ști să facă o asemenea politică, dacă ar voi. Însă prin conferința națională dela 1892 poporul românesc a declarat că el nu să angajează nici măcar pentru concepțiunea politică teoretică a lui Mocsonyi și a tăiat tuturor drumurile cari duc spre o alianță cu kossuthiști.

Hlinca în Viena. Preotul Andrei Hlinca, care a scăpat numai de curând din temnița dela Seghedin, a făcut o călătorie la Viena, unde a stat câteva zile, vizitând și parlamentul austriac.

În parlament, Hlinca a fost primit din partea deputaților cu mari ovații. Toate partidele, fără deosebire de nuanță politică, l'au felicitat călduros.

pe cineva ca să-i cer, și când te-am văzut, numai decât m'am gândit că tu... dacă ai avea... știți, că întotdeauna mi-ai dat orice și am cerut... și uite, mult aș vrea acum, să am puțină veselie... spune-mi, vrei?

Vocea fetei era din ce în ce mai neliniștită și mai rugătoare față de tăcerea prietenului; în urmă tăcu și ea...

În sfârșit, Guy răspunde, și Lucettei i-se păru cu totul schimbată vocea lui:

— Da, draguța mea, am să-ți dau veselie, puțină, multă chiar... însă numai dacă faci ce-ți voi spune eu. Înțelegi tu, că veselie nu am în buzunar, asta se întâmplă prea rar, ea se ține acasă; dar uite ce trebuie să facem: Mai întâi să nu spui lui Mittré că m'ai văzut...

— Dar mami?

— Mami, da, poți să-i spui și chiar o să-ți dau o scrisoare pentru ea. Astă seară, servitorul meu, Jean, o să-ți aducă veselie într'o cutie. Tu să dai această cutie surorii tale, fără să-i spui că este dela mine, înțelegi?

— Da.

— Li vei spune să o deschidă și să citească ce va fi înăuntru.

— Oare veselie se așterne pe hârtie?

— Da; dacă n'o vreas'o citească, tu s'o rogi,

s'o săruți, în fine să faci or ce dei crede, căci trebuie cu orice preț să citească.

— Și se va vindeca în urmă?

Da, da; bine înțeles. Sora ta trebuie să citească scrisoarea care va fi în cutie înainte de a mă vedea pe mine; altfel nu se va vindeca.

— Are s'o citească făgădui Lucetta cu un aer hotărât, care stîrni risul prietenului ei; ești foarte draguț Guy, și te iubesc mult, mult de tot, și-l sărută.

Guy scrisese câteva rânduri pe o carte de vizită, și le strecură în buzunarul dela mantaua fetei.

— Nu o vei da decât mamei, stăruie el și să nu spui nimic lui Mittré.

Oh! n'ai grijă. Vai! Cât sânt de mulțumită! Cum ajunse acasă, Lucetta povestește mamei, întâmplarea fericită și li dădu cartea lui Guy. — Acum ea așteaptă pe Jean. Ce greu mai sosește! Numai de ar fi găsit prietenul veselie și Jean să nu o piardă pe drum, gândește ea neliniștită... Clopoțelul sună...

Lucetta aleargă la ușe.. În fine e Jean, aduce un pachet.

— Dă-mi l repede, Jean. — Mulțumesc.

Numai decât. Lucetta puse pachetul pe genunchii surioarei.

Scrisori din București.

Un nou ziar ovreesc. — Moartea lui Gea Ghica. — Dela Ateneu. — Societatea Ti silvania.

București, 17 Februarie. Manifestul publicat astă toamnă de tinerii ovrei dela Iași, va despre sentimentele patriotice, pe cari poporul lui Izrail le-are avea față de România. Pentru țivarea și propagarea patriotismului între cetățenii din Iași pe toți »cetățenii români de profesiune mozaică«. Strigătul de chemare a un răsunet destul de puternic și iată acum un nou ziar ovreesc în capitală, »Progr independent al românilor de profesiune mozaică«.

Apucătura este bine cunoscută. O mai românii din țările Coroanei Sfântului Ștefan nosc așa de bine acest soi de oameni, cari Ungaria se numesc »maghiari de profesiune mozaică«, — reprezentanții idealului maghiarism cari până una alta, în așteptarea clipei deci în care își vor arăta patriotismul lor, își vă gheșefturi și despoaie populația săracă după cripturile talmudice. Cam așa sânt și românii de profesiune mozaică.

Iată care este programul noului ziar ovreesc »Evrell de aici au fost necontenti niște câini dincoloși, cari suportă cu rezemare până și stăpânului.

Și nici acum nu le trece prin gând să și schimbată atitudinea pașnică.

O singură dorință nutresc: să li-se îngăduie spuie părerea când se simt nedreptățiți, loviți, și a hoinării fără mijloace de existență; să li permis a arăta, că interesele lor sânt strângate de interesele țării și că sărăcirea și istoria unui element productiv nu poate să ție pe propășirea întregii economii naționale; să li dea voie a dovedi, că națiunea română va că imens de mult din apropierea frățiască și elementul cu dreptul politic și elementul aspiră la aceste drepturi.

Va să zică: rostul noului ziar este el drepturilor politice pe cale pașnică. De ce? Pentru că națiunea românească și cu deosebire economia națională, are nevoie de ovrei. O fi. Și ca de serviciile pe cari elementul ovreesc le a economiei naționale, servește exemplul negrilor români de profesiune mozaică dela cari au reușit să compromită creditul țării Anglia.

Calea pașnică pe care merge noul ziar se dela primele numere. Căci nici n'a apărut

— Ce e asta draguță?

— La adus acuma, deschide-l repede surio Lucetta nerăbdătoare lovea pachetul cu pic

— E o cutie de bijute, foarte frumoasă, punde vocea obosită a bolnavei.

— Cheia e de asupra, deschide, se roagă cetta. Trosc, iată capacul ridicat; pe învâliș mătase un patrat alb, o scrisoare... Mănu Mittré tremură...

— Ia de aci lucrul acesta, porunci ea surorii dar copila se agăță de gâtul ei rugătoare.

— Te rog draguță, citește scrisoarea, dacă iubești... știți cât sânt de mahnită când te bolnavă... citește Mittré, trebuie să iei ve doctorul a ordonat, citește...

Lacrămile începură să lucescă în ochii bastei, un suspin îi sgudui micul corp... M nu mai resistă; desfăcu scrisoarea și începu citească.

Lucetta se dădu puțin înapoi și o privi. Mittré a isprăvit de citit; așează ușor scrisoarea în caseta și ridică capul...

Nenorocire!... Surioara plânge!...

Lucetta e împietrită. De geaba, de geaba găna ea și o mânia grozavă o cuprinsese cu minciunosul de Guy, îi pătrunse inima, li necă fața rumenă.

Szilágyi Eleonora

fabrică de liquer, punci și rum
CLUJ-KOLOZSVÁR str. Kossuth L. 25

Să cumpărați numai rum și liquer de SZILÁGYIELEONORA pentru că acela este cel mai bun și cel mai ieftin. — Se capătă ori unde.

Prăvălie principală de vândut Kossuth Lajos utca 25.

Mare magazin de tea.

Telefon 239. Fiți atenți la adresă!

și lată-l debitând aceleași injurii la adresa naționalistilor noștri. În această privință atât «românii» dela *Progresul*, cât și neromânii dela *Curierul izraelit*, *Egalitatea* și *Revista Izraelită* se unesc de minune. Se vor mai fi rînd probabil și în sursa de unde-și au fondurile. Dar asta nu interesează. Dacă însă *Progresul* crede că aduce un serviciu cauzei ovreilor urmînd calea bătută de ziarele ovreiești anterioare, se înșală. Cât pentru pretenziile lor înclinări de a se contopi cu Români în idei și în aspirații, cine le poate crede? Ori unde ar fi evreul rămîne evreu. Este doar mărturie Istoria.

Din Salonic vine știrea că Miercurea trecută a încetat din viață unul dintre cei mai de frunte luptători ai culturii românești în Macedonia, *Gheorghe Ohica*. A fost un român de inimă, unul dintre primii deșteptători ai poporului aromân. Apostolul Mărgărit, recunoscînd hărnicia și entuziasmul lui, l-a numit revizor școlar în Macedonia, în care calitate Gh. Ohica a stăruit pentru deschiderea celor mai multe școli românești din această provincie. Intreaga generație tină de astăzi îi datorează în mare parte lămurirea și cultura românească de care s'a împărtășit.

În cei unsprezece ani din urmă el a fost director al școlii românești din Üsküb. În acest interval de timp el a știut să atragă în jurul școlii cele mai bune elemente ale societății locale, cari în urma culturii străine ce primiseră, se instrăinaseră cu totul dela aspirațiile românilor. Ba ce e mai mult deveniseră dușmanii cauzei acestora. El a stăruit pentru ridicarea bisericilor române din acest oraș. Tot el a înființat aici societatea comercianților și a industriașilor români, societate vestită în întreg vilaietul Cosova.

Era un om foarte popular. Când d. Bașaria, senatorul aromân în parlamentul turcesc, voi să-l numească din nou revizor școlar, o delegație a românilor din Üsküb a intervenit ca să nu se facă în această localitate, pentru a cărei înflorire a muncit atât. Prin moartea lui *Gheorghe Ohica*, mișcarea aromână în Macedonia a pierdut pe unul dintre cei mai înalți și mai desinteresati ostași ai săi.

Măine, Joi, d. Lezăr Popescu va ține la Ateuul Român o conferință, în care se va vorbi despre activitatea religioasă și politică a marelui nostru arhieru Andrei Baron de Șaguna.

La Senat s'a distribuit ieri punctul de lege, prin care societatea «Transilvania» pentru ajuto-

De odată ușa se deschise. E Guy. Se opri în prag, — e palid; mama îl urmează, cu zâmbetul pe buze.

— Guy, exclamă sora cea mare, întinzînd mâinile.

Înmărmurită, Lucetta vede pe prietenul ei apăsându-se către sora sa care-i sărută mâinile zicîndu-i încet: Iartă-mă, Iartă-mă.

Ce însemnează oare toate astea?.. Dar de odată Lucetta i-se păru că o rază dela soare pătrunde în cămă. Mitré a zâmbit.

Sărută-mă, dragul meu!..

Și apoi cu vocea limpede și veselă, vocea ei de odinioară, strigă: Lulu, vino, dragostea mea!

— Ești un doctor fără păreche, Lucetto, zise Guy. Ea nu răspunse decât printr'un zîmbet de mulțumire, știind bine, că nu trebuie să se laude cineva, apoi zise prietenului:

— Și să vii ca mai înainte, acum, și n'ai să mai pleci în călătorie cu doamna aceea cu părul roșu?

— Niciodată, îți jur.

Dar oare ei îi răspunde Guy? Vocea lui, e mîndră și ochii caută în ochii surioarei..

Dar ce interesează aceasta pe Lucetta?

Ea urmă vorbind de astădată lui Mitré?

— Ai luat toată vesela?

— Da, draguța mea, toată!

Capul blond făcu un semn de nemulțumire.

— Nu e bine, mama ne-a spus întotdeauna: că trebuie să păstrăm câte ceva din leacuri..

Ce ai să faci dacă te vei îmbolnăvi iar?

Surioara zâmbînd plină de fericire, pe când Guy răspunde vesel, sărutînd pe mica lui prietenă:

— Fil liniștită, Lucetta mea, am pus deoparte, multă, multă veselie pentru Mitré.

Constantin A. Ciulescu.

rarea studenților și a elevilor români de peste Carpați este recunoscută ca persoană morală. Societatea aceasta, care este înființată dela 1867 și care a ajutat pe atîția studenți, cari mai apoi au devenit bărbați de valoare, neavînd până acum această calitate era mult împlădecată în acțiunile ei.

Corespon.

Campania contelui Tisza.

— Situația politică. —

Arad, 4 Martie.

Campania electorală a partidului guvernamental a fost inaugurată ieri la Oradea-Mare, de contele *Tisza*, — într'un chip nu se poate mai nenorocit. Dacă pe flamura partidului guvernamental sînt scrise aievea principiile desfășurate ieri la Oradea-Mare, contele *Tisza* ne-a făcut un bun serviciu, tradîndu-le și înfățișîndu-le în adevărata lor valoare. Dacă însă acestea principii sînt numai principiile contelui *Tisza* și-ale aderenților săi intrați în tabăra guvernamentală, el a făcut un serviciu de consecinți fatale pentru partid, căci a reușit să-l discrediteze pe deplin.

A dispărut orice îndoială în privința intențiilor pe cari le urmărește partidul guvernamental. Ele sînt aceleași intenții mârșave, cari au călăuzit și guvernele de până azi. Contele *Tisza* ni-le spune pe sleau: perpetuarea politicii șovine, prigoanirea «agitatorilor», contestarea a-pirațiilor noastre legitime și reducerea hotărîre de-a nu executa legea naționalităților.

El a spus că nu vrea gruparea în partide politice a națiunilor nemaghiare, ci preținde ca reprezentanții aspirațiilor noastre legitime să intre în partidele ungurești existente. Cu alte cuvinte contele *Tisza* contestă până și existența noastră, ca popoare deosebite de poporul unguresc.

Cunoaștem de mult ideile contelui *Tisza* și cunoaștem și atmosfera din care răsar, dar ne-a uimit totuși franșeța cu care le-a spus între împrejurările ce sînt date azi guvernului. Le încreștăm spre o definitivă indicație a țintelor guvernului.

Tisza despre chestia naționalităților.

Oradea-Mare, 4 Martie. Discursul de ieri al contelui Ștefan *Tisza*, roșit cu prilejul constituției noului partid guvernamental din Bihor, a fost cea dintâi expunere mai amănunțită a politicii sale în ce privește naționalitățile.

După un aspru rechizitoriu rostit împotriva guvernului coaliționist, contele *Tisza* a trecut la chestia naționalităților.

Incepe cu constatarea că în Bihor cetățenii unguri și neunguri trăiesc în armonie destul de bună, mulțumită tactului autorităților. În alte părți, însă, tot mai mult se întăresc reprezentanții aspirațiilor naționaliste dușmănoase pentru statul ungar, în vreme ce conducătorii de până acum ai popoarelor neungurești își pierd influența asupra maselor.

«Trebuie să fim cu energie și consecvență de fier nu numai la unitatea și inviolabilitatea statului ungar, ci și la caracterul lui național... Nu putem să întindem mîna decât la cei cari, orice limbă ar vorbi, se simt membri ai națiunii politice (Aplauze). Trebuie să admitem însă faptul că această națiune politică s'a născut din cetățenii cari aparțin la naționalități deosebite și prin urmare, trebuie să le recunoaștem dreptul la păstrarea și cultivarea limbii și religiei și a culturii lor, și nu trebuie să ne supere dacă româ-

nul se simte și se numește român, slovacul — slovac, sârbul — sârb..

»Eu consider ca dușman numai pe agitatorul care urmărește ținte anti-naționale. Aceste elemente agitatorice trebuie izolate, ca să putem câștiga pentru noi pe cetățenii sobri și patriotici de naționalități. Numai așa vom putea înfrînge aceste elemente agitatorice, cari nutresc aspirații separatistice. Ideia libertății a fost transplantată în monarhia aceasta de unguri și monarhia aceasta numai așa va putea fi mare și puternică, dacă va fi locuită de o națiune ungurească mulțumită.

Mai ales concetățenii noștri români ar trebui să și de seama de lucrul acesta. Aici, în sud-estul Europei națiunea română și națiunea ungurească sînt singurele națiuni cari n'au alte rase înrudite; aceste două națiuni trebuie, deci, să se uniască pentru a putea lupta împotriva altor curente etnice mult mai puternice. Înțeleg prea bine sentimentele românilor cari, trăind pe pămîntul Ungariei, totuș se socotesc români; înțeleg că le bate inima cu mai multă căldură când se gîndesc că dincolo de Carpați există un regat liber al României. Acești români trebuie să-și dea, însă, seama că misiunea lor e identică cu cea a germanilor în Austria sau a maghiarilor din Slavonia, cari vor servi interesele națiunii lor numai sprijinînd pe aliatul lor natural, națiunea ungurească.

Trebuie să rupem cu politica șovină de frazeologie a trecutului și să renunțăm la măsurile cari nu pot decât să deștepte în sufletele maselor neungurești ură împotriva noastră. Nu e mult de când fostul ministru de culte Apponyi a publicat o ordinațiune prin care dispune ca religia să se propună ungurește în toate liceele de stat: *Domnilor, trebuie să declar că eu consider această ordinațiune, ca o mare greșală, care trebuie reparată*. E necesar ca atunci, când admitem dreptul fiecărei naționalități de a instrui religia în limba lor națională, — să fim loiali și drepti în toate. Eu sînt convins că prin impunerea limbii ungurești în toate școlile de stat, națiunea noastră, noi nu vom lăsa cauza noastră să se pierdă.

Am auzit și despre încercările înghetării unui partid român moderat. Socotesc că ideea aceasta e fără rost și moartă înainte de a se fi născut. Îndată ce un partid politic s'a constituit ca partid românesc sau slovacesc, adică pe baze naționale, pentru mine nu mai e partid moderat, fiindcă atacă caracterul național al statului ungar. Misiunea noastră nu poate fi să creidăm, în locul partidelor românești de până acum, un nou partid românesc cu pretenții cevaș mai reduse, — ci trebuie să luptăm pentru înlăturarea partidelor naționalităților. Conducătorii chemați ai Românilor trebuie să se adreseze conducătorilor vieții publice ungurești; trebuie să le descopere eventualele neînțelegeri și necazuri și să caute împreună calea asanării lor, iar apoi trebuie să accepte punctul de vedere că aici nu există gravamine naționale, că aici ungurii, românii, sârbii, slovacii cu toții împreună, fără orice diferențiere naționalistă, trebuie să se contopiască într'un singur partid politic.

Aceasta e soluția chestiei.

Intrunirea a primit apoi o rezoluție prin care vechiul partid 67-ist se declară dizolvat și se constituie noul partid al muncii naționale.

Discursul contelui *Tisza* a fost des întrerupt de aplauze zgomotoase.

Campania electorală.

La *Cojocna* va candida cu program național-român dl. *Dr. Aurel Isac*, avocat în Cluj, un vechiu luptător naționalist care până acum a fost aderent al politicii pasiviste.

La *Sebeșul-săseș* deputatul actual *Buday Barna* anunță alegătorilor săi că nu va mai candida la alegerile viitoare.

La *Lugoș* va candida cu program guvernamental baronul *Duca*.

La *Abrud* va candida *Dr. Nagy Dezső* (Justhist).

La *Pecica* va candida publicistul *Herczeg Ferencz* (gub.).

La *Zalan* va candida *Lengyel Zoltán* (în afară de partide).

La *Șimleul-Silvaniei* va candida *Ugron Gábor* (kossuthist).

La *Tășnad* va candida *Kun Arpád* (indep.) și contele *D. genfeld* (gub.).

La *Cehul-Silvaniei* va candida *Szentkirály Zoltán* (kossuthist) și *Bornemisza Elemér* (gub.).

La *Dioșad* va candida *Szász Zombor* (kossuthist) și contele *Béldy Kálmán* (gubernamental).

Monarhul nu vine la Budapesta.

Budapesta, 4 Martie. Corespondența semi-oficioasă desminte azi știrea despre venirea monarhului la Budapesta. Un ziar de seara o susține cu toate astea și spune că cu acest prilej vor avea loc mai multe audiențe.

Adunarea „Asociației” din Arad

Ziua a II-a.

Arad, 4 Martie.

Azi serbările din Arad s'au încheiat. Deși ziua de căpetenie care a fost fără îndoială cea de ieri, a trecut, Aradul și azi a fost plin de lumea numeroasă și aleasă dela serbarea de ieri. Toți deputații naționali cari ieri au fost aici, au rămas și azi în Arad. Societatea românească din Arad îi înconjură cu simpatie adevărată. Românii și ungurii părți sânt fericiți a face cunoștința lor personală.

Succesul extraordinar pe care l-a avut balul de aseară formează pretutindeni obiectul discuțiilor. Impresiile de o frumusețe și bogăție feerică nu se pot șterge din amintirea noastră. Hotărît că balul de aseară, cu desfășurarea lui de costume, a fost o mare manifestare artistică și va rămâne istorică pentru viitor. Toți au cuvinte de elogi pentru »Reuniunea femeilor« și conducătoarele ei, cari au conceput ideea acestui bal. Ziarele locale ungurești au dat importanță deosebită serbărilor noastre și arată admirație sinceră pentru frumusețea costumului românesc. Sântem veseli că românii din Arad au putut măcar pe terenul acesta prin demnitatea și originalitatea manifestărilor culturale, să smulgă sentimente de admirație concetățenilor lor unguri.

Deși serbările au avut un caracter pur cultural, totuși politica nu a putut fi alungată din discuțiile particulare. Pretutindeni se discută situația politică și se cumpănesc sortile de izbândă ale viitorului și ale alegerilor.

A doua ședință a Asociației.

Prezidează părintele *Roman R. Ciorogariu*.

Se verifică procesul-verbal. În numele comisiunii pentru înscrierea de membri raportează d. Dr. *Ștefan C. Pop*. Rezultatul e foarte frumos.

S'a subscris cu totul suma de 2260 de cor. S'au înscris membri fondatori cu 80 de cor. următorii domni:

Cornel Ursuți, Sepreș, Dr. Alexandru Vaidavoevod, deputat, Cluj, Dr. Romulus Veliciu, Arad, Dr. N. Șerban de Voila, Făgăraș, Dr. Ilie Precupaș, Arad, Dr. Aurel Crișan, Aradul-nou, Dr. Aurel Vlad, deputat Orăștie, Dr. Justin Petrușiu, Chișineu, Vasile Damian, deputat, Brad, Petru Marșieu, S. Nicolaul-mic, Cornel Mladin, Curtici, Iuliu Roșiu, Vrani, Dr. Izidor Pop, Lugos, Aurel Cirlea, Alba-Iulia, Dr. T. Mihali, deputat Des, d. na Eleftera Mihali, Des, Dr. Teodor Botiș, profesor, Arad, Cornel Lazar, protopop, Hălmașiu, Dr. I. Marșieu, Arad, Ioan Moldovan, contabil Arad, Gheorghe Popovici, casier, Arad, Virgil Antonescu, Arad, Sava Sevcicu, Arad, Dr. Atanasu Bradean, Radna, Petru Ugliș, Bodrogu-vechiu.

Dr. Gh. Popa, referentul comisiunii la cenzurare exprimă mulțămirea pentru hotărârea nobilă a P. S. Sale de a prezida adunarea generală, dând o dovadă vie că P. S. Sa nu pregeală a se pune în fruntea mișcării noastre culturale. Propune să se voteze pentru această P. S. Sale mulțămirea protocolară.

În ce privește rapoartele, nu are decât cuvinte de laudă pentru cei ce nu sânt în fruntea Asociației. Sânt încă multe lipsuri de împlinit, și se reclamă o activitate întinsă. Asociațiunea are un vast teren de muncă. Dacă nu s'a făcut tot, constatăm că s'a făcut tot ce a stat în marginile putinței. Cauza că nu se pot face lucruri mari este lipsa mijloacelor materiale. Anul trecut s'au înscris mulți, a fost un venit de 5300 cor., dar în anul trecut s'a cheltuit peste trei mii de coroane. Crede că comitetul a cheltuit prea mult, dar a făcut o cu intențiuni bune. Pe viitor să se facă economii la ajutoare. Relevează mișcarea nobilă inițiată de direcțiune pentru combaterea alcoolismului. Un mijloc pentru ajungerea scopurilor Asociațiunii este biblioteca. Cu durere constată din însuși raportul bibliotecarului că biblioteca nu-și atinge scopul. Comisia propune să i se dea indemnizare, mai sporească biblioteca cu cărți din literatură dornă. Cu mare bucurie constată că în anul trecut de a creia un cor al Asociațiunii. Lauda inițiativei corului de a face excursiuni în provincie. Roagă comitetul să continue aceste excursii mergând în provincia Aradului. Corul este pretutindeni așteptat cu dragoste. Face propunerea ca rapoartele să se la în general și în special la cunoștință, și zice să-l exprimăm mulțămirea noastră pentru zelul nobil, desfășurat de direcțiune și îndeosebi de directorul ei d. n. *Vasile Goldiș*. Toate propunerile acestea se primesc.

Alegerea biuroului și direcțiunii.

Se precedează la alegeri. Iată rezultatul:

1. Biurul adunării generale.

Președinte: P. S. Sa domnul Episcop diecezan Ioan I. Papp.

Vicepreședinte: P. Cuvioșia Sa părintele protosincol Roman Ciorogaru și d. Dr. Nicolae Oncu, directorul executiv al »Victoriei«.

Notari: Dr. Emil Monția, avocat în Șiria; Sever Bocu, redactor la »Tribuna«.

1. Direcțiunea.

Prim-director Vasile Goldiș, secretar consistorial.

Al doilea director: Dr. Ștefan C. Pop, avocat; notar: Vasile Micula, profesor preparandial; casier: Virgil Antonescu, funcționar la »Victoria«; esactor: Ioan Moldovan, funcționar la »Victoria«; econom: Iosif Moldovan, învățător-dirigent; bibliotecar: Moise Popovici, archivar consistorial.

Membrii în direcțiune: Mihai Velici, Sava Raicu, Dr. I. Nemet, Gheorghe Purcarin, Dr. Cornel Iancu, Dr. Laurian Luca, Iustin Olariu, Gheorghe Iancovici, Nicolae Mihailin, Dr. Iustin Suciu, Dr. Gheorghe Ciupăndu, Constantin Don. Fisc: Dr. Iustin Marșieu.

Inchiderea ședinții.

P. C. S. părintele protosincol R. Ciorogariu închide apoi adunarea, rostind o cuvântare de concepție înaltă. Trebuie să dăm luptei noastre culturale — spune d-sa — o organizație modernă. La popoarele inculte găsim o singură organizație: organizația de stat. La popoarele mai culte vedem organizații și de altă natură. Societatea cu atât e mai dezvoltată cu cât e încheagată din mai multe organizații speciale. Organizațiile acestea se fac în numele ideilor mari. Înaintașii noștri când au întemeiat Asociația au ridicat poporul nostru în rândul popoarelor culte. Prin înființarea societăților noastre culturale poporul nostru a eșit din stadiul barbariei și s'a manifestat ca un popor care își călăuzește singur în mod conștient destinele.

Intimpinăm încă multe piedici în munca noastră pentru desăvârșirea organizației noastre culturale, — piedecile acestea însă nu sânt de neînvinș.

La început nu înțelegea societatea noastră pe deplin rostul Asociației. Abia în timpul din urmă ne dă dovezi de înțelegere. Sântem încă puțini cei cari ne-am angajat la munca culturală. Trebuie să facem o propagandă însuflețită, ca Asociația să fie expresia numărului mare de forțe care avem. Propaganda trebuie să se desfășoare în case, în biserică și în școale. Cei cari au luat parte la aceste frumoase serbări să ducă cu ei dragostea de cultură și s'o răspândească pretutindeni.

Între marginile Asociației trebuie să se închiege rind pe rind societățile comerciale și industriale. Avem încă multe de făcut în cadrul Asociației, — trebuie deci să ne unim cu toții cu trup și suflet, pentru intruparea țintelor noastre frumoase.

●mul incult dispăre dinaintea omului cultivat. Aceasta este o lege mai presus de îndoială. Azi nu șabia, nu armele de oțel hotărăsc soarta popoarelor ca și pe-a indivizilor, ci cultura, — arma aceasta irepugnabilă.

»Precum se topește ceara de fața focului« așa să se topească ignoranța în fața culturii.

D. director al Asociațiunii, V. Goldiș a desvoltat în frumosul său discurs de ieri ideea mare ce cuprind cuvintele prin noi înșine. Cum putem să ne înălțăm prin noi înșine, dacă sântem slabi și ignoranți.

Am ajuns ziua frumoasă să vedem pe însuși episcopul nostru în fruntea muncii noastre culturale. Au venit la noi să ne dea sprijin în munca noastră o seamă de bărbați din cet mai aleși ai noștri.

Prin prezența sa episcopul nostru a consacrat marea țintă pentru a cărei realizare muncim. Au venit la noi să ne dea sprijin o seamă de bărbați din cei mai aleși ai noștri. Deputații prin prezența lor au dat dovada că toți factorii vieții noastre sânt uniți la năzuințele noastre culturale.

Mulțămeste tuturor cari și-au dat concursul pentru realizarea frumoaselor rezultate ale acestor serbări și declară adunarea generală de închisă.

Cuvintele din urmă ale P. C. Sale sânt acoperite de ovațiile publicului.

Premiile dela balul costumat.

Cu puține excepții toate doamnele și domnișoarele dela balul de aseară au fost co-

Schaber Lajos

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Szabadka, Bercsényi-u. 314.

Primește vopsirea și curățirea de haine bărbătești și femeiești, uniforme, p. r. de dantele și tuns, umbrele, broderii. Dantelo vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. Mănuși de glassé și rocuri de piele se vopsesc elegant. — Hainele de doli se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințio-

tumate. In fundul sălii pe o estradă era locul patroneselor toate în costum. Dna *Letiția Dncu*, președinta societății femeilor române era înconjurată de celelalte doamne. Aici vezi pe soțiile deputaților noștri, doamnele *Mihal, Vaida, Șerban, Pop, Damian și Vlad* poi d-nele *Maniu și Zina Moga*.

Un juriu a fost alcătuit pentru hotărîrea celor mai frumoase costume din d-nele *Elena Hosu-Longin, Elena Vaida, Victoria rdélyi, Eleftera Mihali, Maria Șerban, Meturia Lepădatu și dd. Dr. Gheorghe Criman, Dr. Constantin Bucșan și Dr. Iustin Mărgieșiu*. Ca rezultat costumul de *Hunegoaara* a fost declarat *hors concours*: dnele *rdélyi și Cîrlea*. Aveau costume de *Piedoasa*, cămașe albă, broderie îngustă, artiprică, cu mânecă migăloasă, catrințe colorate, broboade fantezie.

Premiul I., a fost decernat costumului de *ădureancă*: (*Hațeg*), cămașe cu roșu și negru, fote negre încinse cu brîie și cu zale de oțel, d-șoarele *Margareta Hodoș și Florencia Bonciu*.

Premiul II, a fost decernat costumului de *ulghes* (*Ciuc*), cu fotă, cu roșu și negru, cămășă asortată cu brîu lat: D-na *Letiția Dncu și d-șoara Gina Papp* (*Beiuș*).

Premiul III. Costumul de *Șiștaroveț*: d-șoara *Veta Giulan* (*Curtici*). Portul e compus din cămașe albă, mânecile și pieptul cusătură neagră, rochia tot așa, înainte de cășica cu fir, opreg, brîu lat, mai multe săbi de argint acoper capul și dau pupului ceva de sfînx.

Un mare număr, vre-o 20 de doamne domnișoare, poartă costumul sărbătoresc elegant și distins care a fost mai bine reprezentat.

Aproape toată societatea de doamne și domnișoare s'a fotografiat într'un mare grup, care se va reproduce în revista *»Luceafărul«*.

Tăranii la serbări.

Tăranii din părțile noastre au luat și ei parte la serbările Aradului. La ședința dela primărie au organizat stînd în jurul bncilor amfiteatrale, tivind un fond alb multimea neagră de surtucari. Au fost mai ales țărani fruntași din *Socodor, Pecica și Zărand*, acești din urmă aduși de preoții lor *Aurel Ianca*. Tăranii au participat și la nunta noastră. Șezînd respectuos la o parte ei au admirat costumele nenumărate, care de care mai frumoase și au simțit că e un sentiment de respect și de dragoste pentru ei care însuflețește această manifestare a portului românesc.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Starea lui Lueger.

Viena, 4 Martie. Lueger inspiră din nou emeri serioase. Buletinul medical de azi dimineața constată că rinichile funcționează mai slab; nutrițiunea e absolut insuficientă, ughițurile persistente, slăbirea generală. Noaptea trecută Lueger s'a simțit cevaș

mai bine. Aseară a mâncat stridii, pe care le-a lăpădat cătră dimineață.

Viena, 4 Martie. Lueger a hotărît să convoace consiliul comunal pe *Martia viitoare*, la o ședință. E foarte irascibil și refuză orice hrană, spunînd mereu: *»Lăsați-mă în pace!«*

Azi dimineață a luat ceai cu lapte, fără să-l lăpăde până la orele 12. Apoi l-a lăpădat și a adormit.

La orele 2 a luat puțină supă și trei stridii și puțin vin, apoi a fumat o țigară. Mîncarea a luat-o la masă.

Viena, 4 Martie. Consilierul comunal *Dr. Klotzberg*, intimul lui Lueger, întrebat dacă e speranță ca Lueger să se însănătoșeze, a răspuns negativ.

La orele 6 Lueger a adormit, fără să lăpăde mîncarea.

Convenție între Turcia și Serbia.

Constantinopole, 4 Martie. Ziarul *»Tanin«* află din sursă autentică că ministrul sârbesc *Milovanovic* a predat ministrului de externe al *Turciei Rifaet* proiectul unei convenții, prin care se permite transitul de material de război prin *Serbia*. Convenția e proiectată pe cinci ani.

Demonstrații socialiste în Prusia.

Berlin, 4 Martie. Ziua de *Duminecă*, când social-democrații vor face o preumblare monstră la parcul din *Treptow*, se așteaptă cu mare neliniște. Ziarele reacționare provocă poliția să ia cele mai energice măsuri ca demonstrații să nu se poată întoarce în oraș în grupuri mari. Poliția, însă, observă atitudine foarte rezervată.

Berlin, 4 Martie. Prefecții polițiilor tuturor orașelor din *Prusia*, cu excepția orașelor *Kassel, Essen și Solingen*, au interzis adunările supt cerul liber convocate pe *Dumineca viitoare*. Cu toate acestea vor avea loc mari demonstrații.

Ziarul socialist *»Vorwärts«* scrie că garda palatului regal din *Berlin* a fost întărită cu 100 de sergenți de stradă, din cauza demonstrațiilor socialiste ce vor avea loc *Duminecă*.

Regele Serbiei la București.

Belgrad, 4 Martie. Toate ziarele se ocupă, la loc de frunte, cu călătoria regelui *Petru*, la *Petersburg* și constată începerea unei ere noi pentru *Serbia*.

După întoarcerea sa dela *Petersburg*, *Regele Petru* va vizita *Bucureștii* și apoi *Constantinopolul*.

Situația în Grecia.

Atena, 4 Martie. Ministrul *Dragumis* a prezentat eri *Camerei deputaților* proiectul de lege despre revizuirea constituției, declarînd că numai pe calea aceasta se poate rezolvi criza gravă care frământă țara. *Dragumis* a apelat la patriotismul deputaților, rugându-i să voteze proiectul.

Theotokis, șeful majorității, pîrtinește proiectul. După o scurtă discuție, proiectul a fost primit, între aplauze furtunoase, cu 150 de voturi. *Contra* au votat 11 inși.

Camera revizionistă se va întruni la 1 *Septembrie* v.

Berlin, 4 Martie. *»Voss. Zeitung«* e informat că conflictul dintre rege și *Liga militară* continuă. *Liga stăruie* pe lângă rege să declare într'un mesajiu de tron că marile puteri l-au făcut promisiuni în chestia anexării *Cretel*.

Regele refuză să facă declarația aceasta.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 4 Martie n. 1910.

Azi 5 Martie, ora 9 dimineața, toți românii din *Arad* se adună la palatul comitatens, la instalarea noului prefect *Urban Iván*. Cu aceasta ocazie d. deputat *Vasile Goldiș* va rosti un discurs, și va răspunde la discursul contelui *Tisza*.

— **Toastul P. S. Sale** episcopului *I. I. Papp*. In raportul nostru de ieri despre banchetul *Asociației*, s'a dat toastului *P. S. Sale* episcopului *I. I. Papp* o stilizare greșită, provenită din pripa cu care a trebuit să se facă raportul. Regretăm sincer greșala aceasta neintenționată și dăm pentru restabilirea adevăratului înțeles al toastului următorul resumat pasagiului referitor:

Sînt bătrîn — a zis *P. S. Sa* — aparțin generației vechi, dar sentimentele nu-mi sînt mai puțin calde decît ale d-voastre. Nu sînt omul reclamei. Mi-a plăcut totdeauna, să se vorbească de mine puțin. Și mi-a plăcut totdeauna să-mi fac datoria. Precum în trecutul activității mele de aproape 40 de ani, așa și în viitor vreau să fiu un fiu credincios neamului din care m'am ridicat.

— **Aviz.** In urma rugăminții ce ni s'a adresat din partea redacțiilor abonată ai noștri, amînam expediarea chitanțelor pînă la 15 Martie n.

Rugăm pe toți abonatii noștri, care nu doresc să li-se trimită chitanță, să ne trimită abonamentul pînă la acest termen.

Adm. »Tribuna«.

— **P. C. Ra Filaret Musta** membru fondator al *»Junimele«*. Ni-se comunică, că *Soc. academică »Junimea«* din *Cernăuți*, după ce în 8 *Noembrie* 1908 a proclamat cu unanimitate membru onorar pe *P. C. Sa* *Părintele* *archimandrit*, vicar episcopesc *Filaret Musta*, acum în ședința plenară din 23 *Februarie* 1910 st. n., cu unanimitate l-a numit membru fondator. (*»Drap.«*)

— **Eugen Carada**. *D. I. Russu-Abrudeanul*, din *București*, scrie următoarele cuvinte bine simțite despre răposatul director al *Băncii Naționale*: *»Eugen Carada* tresărea de câte ori vre-o nouă nedreptate sau persecuție se abătea pe capul fraților noștri din *Ungaria* și a ziaristilor lor, condamnați să și petreacă viața de apostoli neînfrîcării ai naționalismului prin becurile ucigătoare ale temnițelor ungurești.

El, fostul amic al lui *Mazzini*, știa să spreceze mai bine decît ori cari altul lupta dîră pentru libertate și cultură a românilor de peste munți, pe care — e bine și e momentul s'o spunem — îl ajuta în mod larg, dar pe tăcute, fără surle și țimbale, în toate manifestările lor sănătoase, fie politice, fie culturale sau economice.

Dacă suma ce avea destinată anual din munca sa pentru scopuri naționale nu era de ajuns, Ca-

Numai trebuie să vă comandați mobile din **Budapesta** pentru că dela **Székely și Réti**

capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.
Aveți economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a *Ardealului*.
provință la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă!

rada era omul plin de foc sacru, care în cercul restrins al amicilor săi, toți discreți ca el, nu se da înapoi de a le solicita cu marea sa autoritate obolul lor pentru sprijinirea luptelor naționale.

Și nimeni nu putea rezista cererilor sale. Din contra, toți cei cărora li-se adresa Carada în asemenea scop se simțeau măgulți, onorați și cu o regularitate matematică mergeau să-și verse anual obolul lor în mâinile acestui apostol ocult al cauzei românești.

Eugen Carada nu era de loc omul vorbelor, ci al faptelor palpabile și mai presus de toate discrete. De aceea mulți dela noi nici nu cunosc această parte nobilă a sufletului său veșnic avântat și aprins după chestia națională a fraților noștri de peste munți.

Dar câte suferințe n'a alinat Carada peste Carpați? Pe câți ziaristi mistuiți de greul Inchisoriilor ungurești, nu i-a înzdrăvenit ajutorul fără zgomot al lui Carada? Câte cauze mari românești culturale și economice n'au fost înviorate de mâna sa gata totdeauna la sacrificii?

— O măsură democratică în armata germană. Din Berlin se anunță că comandantii regimentelor de linie, din toate armele, au primit ordinul de a face o selecție dintre ofițerii din popor pentru a-i înrola în garda imperială.

Aceasta e o măsură foarte caracteristică, deoarece, după cum se știe, până acum numai ofițerii din nobilime intrau în numita gardă.

— Accidentul unui aviator german. Aviatorul german Lange din Dresda a făcut ieri un zbor cu aparatul său. La un moment dat, aeroplanul s'a prăbușit sfărâmându-se. Aviatorul a fost greu rănit.

— Demisia arhiepiscopului din Zara. Arhiepiscopul din Zara, d-rul Dvornic, care se află în conflict cu curia română, a sosit la Viena pentru a-și regula drepturile la pensie. Ca succesor este indicat episcopul din Sebenico.

— Necrolog. Alexandru Tuduceșcu, subșef al contabilității societății creditului financiar urban din București, a răposat în București în vârstă de 47 ani în ziua de 13 Februarie v. orele 2 și jumătate p. m. Inmormântarea lui a avut loc în ziua de 15 Februarie orele 2 p. m.

Odihnească în pace!

— Afacerea Hofrichter. Din Agram se telegrafiază că eri a fost adusă aici excroca Amadea Marianovici, care a fost arestată la Essek. Marianovici e bănuită că a jucat un rol însemnat în afacerea Hofrichter (otrăvirea ofițerilor statului major austriac).

Escroca aceasta a făcut călătorii lungi prin toate centrele mari ale Europei și mai ales prin Austria, unde a avut numeroase relațiuni cu ofițeri din statul major.

În luna Iul Octomvrie a fost în Budapesta, unde și-a procurat ciancaliu. Din Budapesta a plecat la Linz. În Viena e cunoscută ca o dușmană înverșunată a armatei austriace.

Marianovici nu de mult declarase că Hofrichter nu e vinovat. Măine i se va lua interogatorul.

— Ouă vechi de patru-zeci de ani. Consiliul societății zoologice din Irlanda a ținut un prânz la care, între altele, s'a dat un fel de bucate, foarte căutate la Chinezi. Charles Ball a adus din China niște ouă vechi de 40 de ani. De mult se știa că-n China ouă de acest fel se mîntincă la mesele cele mai luxoase. Dar cari au gustat, povestesc că erau nu numai bune, dar minunate, deși foarte deosebite de cele proaspete. Ouăle ar fi pline de un fel de gelatină sau recituri foarte delicatese la gust.

— Jocul de cărți oprit. Dr. Endre Zsigmond, pretorele cercului Kiskunfélegyház, a dat zilele aceste o ordinațiune energică împotriva jocului de cărți: oprind jocul de cărți în toate casele din cercul său. Cărcimarii cari vor per-

mite jocul de cărți în cărciumele lor, vor pierde dreptul de a vinde băuturi.

— Pentru 60 de fleri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisete, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriun, Rachiul de drojzii și Rom. 10 doze cu modul de pregătire expediază franco. Bugge Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

Cronica socială și artistică.

Teatru în Comoriște. Tinerimea școlară din Comoriște invită la producția teatrală ce va avea loc Duminecă 6 Martie n., în școala gr. ort. română din Comoriște. Se va juca piesa teatrală »Prietenul adevărat este piatră de diamant«, de N. Drăgan. Inceputul la orele 7 seara.

Serata artistică din Oradea-mare. Marți în 1 Martie comitetul aranjator al seratei ce se va da în 10 Martie n. la Oradea, a ținut o conferință prealabilă, în care s'au a'les tot felul de comisiuni necesare pentru executarea programului și pentru asigurarea succesului seratei și al danțului, supț raportul moral. Conferința a fost prezidată de d. Dr. Coriolan Papp și a fost stăpânită de un viu interes și caldă animație față cu »evenimentul«, care se apropie și care e așteptat cu mare încordare. Deja toate lojele și locurile de pe galerie sânt prenotate. D. Dr. Tiberiu Bredeceanu va sosi la Oradea încă de Luni în 7 l. c. pentru a ține câteva probe cu muzica militară. Grupul debutanților din Sibiu va sosi Miercuri a. m. la 11 ore și vor fi întâmpinați la gară de comisiunea de primire. Seara se va ține o obișnuită seară de cunoștință, în restaurantul otelului »Vulturul negru«. Onoratul public românesc este invitat deci încăodată a se înfățișa în număr cât mai impunător la aceasta producțiune și petrecere românească, care promite a îmbrăca proporțiile unei adevărate serbători a artei și culturii naționale!

Serată literară în Năsăud. Societatea de lectură a elevilor dela gimnaziul român din Năsăud invită la serata muzicală-literară urmată de danț, care va avea loc Sâmbătă, 12 Martie n., în sala de gimnastică a gimnazului. Inceputul la orele 7 și jum. seara.

ECONOMIE.

Piața grânelor din Arad

25 Februarie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	13.20—30
orz 100 mm.	6.50—30
ovăz 100 mm.	6.80—
secară 100 mm.	8.50—
păpușoi 600 mm.	5.70—80—

Prețurile sânt secote în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Oriz nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —
Din comitatul Albei — — —	28 » 80—29 » 80 «
De Pestă — — — — —	28 » 90—29 » «
Bănățanesc — — — — —	28 « 95—29 » «
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » «
Secară de calitate I. — — —	19 » 75—20 » 05 »

Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 05
Orzul de nutreț, calitate L.	14 » 75—14 » 05
Ovăz de calitate I.	— — — 15 » 70—16 » —
Ovăz de calitate a II.	— — — 15 » 40—15 » 05
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » —

BIBLIOGRAFII.

A apărut No. I, anul al V-lea al revistei »Românească«, supț direcția d-lor C. Sterie și D. Cantacuzino, cu următorul sumar:

M. Sadoveanu: Apa morților; M. Codrea Versuri (de profundis. — Romanță de Mai — Mă pierde (paradisul); A. Philippide: Un specialist min la Lipsca; Maria Cunțan: Mă duc... (vers Radu Rosetti: Răspuns la o agresiune, Octavian Codrea Versuri: (Felinarul. — Un trandafir se stinge. — vedere. — Pe o carte); Dr. C. C. Georgescu-Seva Aplicarea Legii învoelilor agricole; Oreste: Ico fugare (versuri); C. Hodoș: Cuconu Ioniță Hris Natalia Iosif: Fantazie (versuri); G. Pascu: Răsp d-lui Ovid. Densușianu; M. S.: Cronica astronom (Planeta Marte și presupușii săi locuitori, după p rile astronomului american Lowell); N. D. Co Cronica teatrală; I. G. Duca: Cronica externă, (gerile din Anglia); Gh. Topirceanu: Cronica ve (Metamorfoza); P. Nicanor et Co.: Miscellanea (f tru adevăr. — În genul »Porn«. — Societatea scri rilor români. — Pentru d. G. Panu Lamentații dactionale). Prețul 2 lei.

Posta Administrației.

Ștefan Russu, Murășoșorheiu. Am primit Cor. pe sem. I 1910.

Ioan Micu, Căpâlnaș. Am primit 6 Cor. a nament până la 1 Aprilie 1910.

Ioan Rađu, Măgura. Am primit 24 Cor. abonament pe 1910 întreg.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și co

Josif Drăgan croitorie domn de moda englez

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca

(Lângă prăvălia Crillér).



Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pe publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din mitatele vecine. Haine în rate avantajoase ar jate ca în străinătate. Executare specializată. S cialități de materii engleze, scoțiene și din țară d cartea de modă și gust. Mare asortiment de ve moderne. Comandele se execută prompt și conștiin



Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoen, la

» Mare atelier mechanic de reparaturi. «

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motos
Cu stimă: F a l k i m r e, K o l o z s v á r, str. Deák Ferencz nr. 30.

FALKIMRE se pot proci cu plătere în r

Anunț.

Aduc la cunoștința onoratului public românesc, că mi-am deschis
cancelaria advocațională,
în **Beclean** (Bethlen, com. Solnoc-Dobâca).
Cu stimă:
Dr. Aurel Juga,
advocat.

ANUNȚ.

Caut pentru cancelaria mea
un candidat de avocat
român,

pe lângă condițiuni favorabile. — Adresa:
Dr. Lazar Ghebeleş, adv. Ó-Pécska.

Se caută

O menageră română,

care să aibă vârsta de 30—40 de ani, onestă, de familie bună, cu referințe bune. Salar până la 100 Cor. pe lună. Reflectantele sunt rugate a trimite ofertele lor — eventual însoțite cu fotografie la administrația ziarului »Tribuna« în Arad.

Un candidat de avocat

cu prețuri moderate. Află aplicare în cancelaria subscrișului

Dr. Teodor Popescu,
advocat în
Făgăraș—Fogaras.

**S'au ieftinit
cărbunii.**

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4.—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

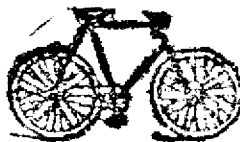
Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității și sfredelirea adâncă a fântânelor arteziane în
Lugoj, str. Weis nr. 6.



Primul atelier de reparaturi din Lugoj.



Intreprindem și executăm **tot felul de lucru și reparaturi** ce se țin de specialitatea organizării electrice și a altor afaceri ce aparțin branșei de lăcătar.

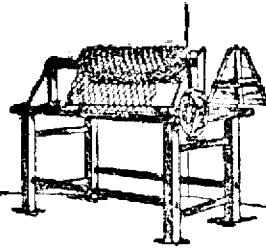
Sfredelirea fântânelor artezice pe lângă prețuri moderate.

ILIE ȘTEFLEA, blănar SIBIIU

Nagyszeben, Grosser-Ring 18.



Recomandă on. public din loc și jur prăvălia și atelierul său de cojocărit aranjat cu puteri excelente de lucru. Bazat pe experiențele de mai mulți ani câștigate în Viena, Berlin, Paris și Londra, se află în plăcuta poziție de a satisface deplin gusturilor on. public. Pregătește tot-felul de lucrări de cojocărit și anume: manșoni, boauri, jachete și gamași cu prețuri moderate.



Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimis gratis și franco.

— Premiat la 6 expoziții. —



Procurați

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antalogie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuștia cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opus în 4 pag. octav mare, pe 2 coloane, în cre latine, tipar roșu-șeu. Cuprinde rînduicile tuturor sârbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc. Op aprobat de consistor!

Legătura artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor., legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai câteva exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sârbători bisericeilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

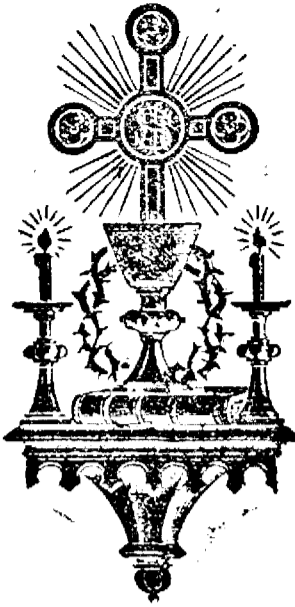


Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.



IOSEF JIKELI

SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 47.

Telefon Nr. 190.

neguțatorie pentru articli de sticlă, porcelan și metal; fârfurii și blide înflorate, rame pentru icoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate pe dinăuntru aurite; Cădelnița; Căldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Siesnice de altar; Candelabre. Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. —

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.



— Tot-felul de pâine bună de cartofi din Brașov. —

TENTESCH VILMOS JÁNOS brutărie și pregătitor de alimente.

:- Brașov—Brassó, Közép u. 23. (Ó-Brassó). :-

Pâinea întărește inima omului.

Gustuoasă.

Specialități de prăjituri: pesmet (biscuit) de ovăș și grâu pentru sănătate, pâine lată pentru diabeți, pâine de ovăș pentru reconvașenți, pâine Graham, prăjituri cu nuci Graham, pâine de nuci Graham, pesmet (zwieback) de nuci Graham, pesmet (zwieback) de slad de nuci Graham, pâine fină și dură Graham pentru anemici — și suferinzi de stomach și pentru nutirea pruncilor. — Căfea-caramel-cereale-poame, extracte de nucă (unt de nucă).

Nutri-toare.

Ușoară de mistuit.

Distins la expoziția internațională a orătarilor în anul 1907, din Budapesta cu medalia de aur și la expoziția internațională de igienă din Paris cu medalie de aur și cu dipl. de on. Catalog gratuit.

Producătoare de sânge.

Specialități de prăjituri și pesmet (zwieback) de Brașov.

RUDOLF CZECK

: urmașul lui :
Julius de Molnár

SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

Execută totfelul de icoane artistice.

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime naturală. — Picturi renumite cu uleu în toată mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimei este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc bucuroși.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318.

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14.

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și uleu brut, precum și reparări de automobile, bastimente, și biciclete-motor.

Depozit de articli tehnici.

Fitile magnetice. Unsurii.

— Material de condensățiune. —

Arzătoare cu acetilen.

Material pentru instalații cu electricitate.



Hoffmann Sándor

Arad, palatul teatrului.

== Au sosit toate noutățile de primăvară: ==

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI.

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI

(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a privi

vitrinele mele.